

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації **Хачатряна Артура Арменовича «Адміністративно-правові засади організації та функціонування інституту почесних консулів іноземних держав в Україні»** за спеціальністю 081 – Право

«3» лютого 2026 року

Характеристика особистості здобувача.

Хачатрян Артур Арменович народився 16 березня 1996 року у м. Знам'янка Кіровоградської області. У 2017 році закінчив Відокремлений структурний підрозділ Національного авіаційного університету «Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету» за спеціальністю – аеронавігація. У 2019 закінчив Льотну академію Національного авіаційного університету за спеціальністю – Авіаційний транспорт. У 2021 році закінчив Центральноукраїнський інститут ПАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» за спеціальністю – право. Професійна кваліфікація – право. Диплом магістра. У 2023 році закінчив Центральноукраїнський інститут ПАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» за спеціальністю – Економіка. З 2014 року зареєстрований як фізична-особа підприємець. Згодом у 2017 році заснував будівельну компанію ТОВ «АДАС-БУД». У 2018 році заснував ще одну компанію з будівництва доріг місцевого та загального значення ТОВ «Компанія «УКРДОРБУД», у 2021 році заснував компанію, яка спеціалізується на логістиці та транспортуванні вантажними автомобілями різнопланового вантажу. З моменту заснування до теперішнього часу перебуває директором вищевказаних компаній.

Мови: українська, англійська.

Дисертацію виконано у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький.

Науковий керівник – доктор юридичних наук, професор, Кондратенко Віталій Миколайович, професор кафедри загальноправових дисциплін та державного управління Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 – у наукових фахових виданнях України, 0 монографій.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Хачатрян А.А. Правові засади державної політики України у сфері міжнародного співробітництва й консульських відносин. *Наукові записки. Серія: Право.* 2022. Вип. 13. С. 98-103.

2. Хачатрян А.А. Сучасні теоретико-правові підходи до розуміння сутності та змісту інституту почесних консулів іноземних держав в Україні. *Наукові записки. Серія: Право*. 2023. Вип. 14. С. 167-171.

3. Хачатрян А.А. Адміністративно-правові засади діяльності почесних консулів іноземних держав і консульських установ, що очолюються такими консулами в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. № 86. Ч. 4. С. 110-115.

4. Хачатрян А.А. Адміністративно-правові механізми й принципи взаємодії почесних консулів іноземних держав з органами публічної влади в Україні. *Науковий вісник Сіверщини. Серія: Право*. 2025. № 3 (26). С. 70-80.

5. Хачатрян А.А. Гармонізація міжнародно-правових стандартів і модернізація адміністративно-правового регулювання діяльності почесних консулів в умовах європейської інтеграції України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2025. № 2. С. 86-91.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Хачатрян А.А. Інститут почесних консулів іноземних держав в Україні та особливості їхнього правового статусу. Актуальні проблеми національного законодавства : збірн. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, ЦДУ ім. В. Винниченка, 11 лист. 2022 р.). Кропивницький, 2022. Ч. 1. С. 105-107.

7. Хачатрян А.А. Ретроспективний аналіз адміністративного-правового регулювання інституту почесних консулів іноземних держав в Україні. Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики : збірн. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, 27-28 квітн. 2023 р.). Харків: Друкарня Мадрид, 2023. Ч. 1. С. 273-281.

8. Хачатрян А.А. Систематизація законодавства України зі здійснення консульських функцій щодо забезпечення прав людини та громадянина. Права людини в період збройних конфліктів : збірн. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, НУ «Одеська юридична академія», 3 лист. 2023 р.). Одеса : «Одеська юридична академія», 2023. С. 74-80.

9. Хачатрян А.А. Публічно-правовий вимір реалізації міжнародної стратегії у сфері діяльності почесних консулів іноземних держав в Україні. Актуальні проблеми національного законодавства : збірн. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, ЦДУ ім. В. Винниченка, 21 лист. 2024 р.). Кропивницький, 2024. Ч. 1. С. 131-133.

В офіційному обговоренні результатів дисертаційного дослідження та відкритій науковій дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **Манжула Андрій Анатолійович**, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

2. **Шатрава Сергій Олександрович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем досудового розслідування навчально-наукового інституту № 1 Харківського національного університету внутрішніх справ, надав позитивний відгук із

зауваженнями: 1. У дисертації фактично не здійснено спроби проведення раціонального фінансово-економічного аналізу ефективності функціонування інституту почесних консулів для держави. Зокрема, поза увагою залишилося співвідношення витрат на утримання професійної дипломатичної служби та діяльність почесних консулів, а також оцінка економічної доцільності від міжнародних контактів, що реалізуються за їхньої участі у сферах торгівлі, інвестицій, освітніх і культурних обмінів. 2. У роботі лише побіжно порушується питання юридичної відповідальності почесних консулів іноземних держав. Не отримали належного висвітлення підстави й порядок притягнення таких осіб до дисциплінарної, адміністративної чи кримінальної відповідальності, особливості застосування консульських імунітетів, а також розмежування функціональної та приватної діяльності почесних консулів у контексті адміністративно-правового регулювання. 3. Порівняльно-правовий аналіз у дисертації проведено переважно на окресленні загальноєвропейського досвіду. Водночас поза межами дослідження залишився досвід таких країн, як США, Канада та скандинавські держави, де сформувалися специфічні, інституційно відмінні моделі діяльності почесних консулів, що могли б суттєво розширити аналітичну базу дослідження. 4. Автор слушно звертається до проблематики публічної дипломатії та ролі почесних консулів у її реалізації, однак цей аспект не отримав достатньо розгорнутого аналізу. Зокрема, у роботі відсутнє детальне дослідження механізмів формування позитивного іміджу держави за кордоном за участю почесних консулів, а також приклади реалізації конкретних іміджевих, культурних чи гуманітарних проєктів. 5. У дисертації майже не проаналізовано питання залучення громадських організацій, неурядових інституцій та експертного середовища до формування державної політики у сфері діяльності почесних консулів, здійснення громадського контролю та незалежної оцінки дієвості функціонування цього інституту.

3. Логвиненко Борис Олексійович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права і процесу навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України Дніпровського державного університету внутрішніх справ, надав позитивний відгук із зауваженнями: 1. Автор дисертації слушно відзначає фрагментарність чинного законодавства, проте аналіз обмежується констатацією наявності цієї проблеми. У роботі недостатньо систематизовано різні рівні колізій, які виникають між законами, підзаконними актами, міжнародними договорами й відомчими положеннями щодо діяльності почесних консулів. Бракує прикладів, які дозволяють побачити вплив правової невизначеності на реальну діяльність консулів, зокрема на призначення, припинення повноважень, делегування функцій тощо. 2. У дисертації практично не представлено судової практики щодо питань відповідальності почесних консулів, оскарження їхніх дій чи бездіяльності, особливостей застосування імунітетів у національних судах, а також вирішення трудових чи адміністративних спорів, у яких стороною виступають почесні консули або консульські установи. 3. У дисертації переважає аналіз нормативних джерел, офіційних документів, міжнародних договорів, тоді як опитування або глибинні інтерв'ю із практикуючими

почесними консулами, представниками МС України, органів місцевого самоврядування майже не залучені. Через це дещо бракує практичного виміру дослідження. 4. Автор дисертації більше наголошує на центральних органах влади, тоді як особливості правового статусу, повноважень, а також проблематика взаємодії почесних консулів з органами місцевого самоврядування, державними адміністраціями, фактично розглянута недостатньо. 5. Попри актуальність теми у світлі сучасних безпекових викликів, у роботі поверхнево розкрито, яким чином воєнний стан чи гібридні загрози впливають на правовий статус, повноваження та реальні функції почесних консулів іноземних держав. Не проаналізовано питання адаптації відповідних адміністративних процедур у надзвичайних ситуаціях. 6. У дисертації цифровізація згадується радше декларативно, без аналізу можливостей впровадження сучасних електронних інструментів у діяльність почесних консулів та відповідних установ. Не розглянуто перспективи створення електронних реєстрів, онлайн-звітності, цифрової ідентифікації, які вже реалізовані у низці країн ЄС.

4. Окопник Олена Миколаївна, кандидат юридичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, надала позитивну рецензію із зауваженнями: 1. У межах аналізу нормативно-правового забезпечення діяльності почесних консулів не розмежовано чітко сферу міжнародно-правового регулювання та національного адміністративно-правового регулювання, що створює певну логічну розмитість у трактуванні компетенції суб'єктів публічної адміністрації. Доцільно було б чіткіше розмежувати ці засади і конкретну практику національного регулювання, зосередивши увагу саме на адміністративно-правовому аспекті у внутрішньодержавному контексті. 2. У розділах, присвячених взаємодії почесних консулів з органами публічної влади, бракує глибшої інституційної деталізації процедур та форм співпраці, зокрема на рівні органів місцевого самоврядування та регіональних представництв МЗС України. В умовах децентралізації та зростання ролі локального рівня в імплементації зовнішньополітичних ініціатив цей аспект заслуговує на окреме висвітлення. 3. У низці положень, що стосуються пропозицій із цифровізації діяльності почесних консулів, висвітлено загальні ідеї щодо створення реєстрів, електронної звітності, платформ зв'язку, однак відсутні уточнення щодо правової природи таких інструментів, їх нормативного статусу та технічних механізмів впровадження. У подальших дослідженнях доцільно конкретизувати, які саме процедури мають бути переведені в цифрову форму та як це узгоджується з чинними нормами інформаційного права України.

5. Сокурєнко Олена Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри галузевого права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, надала позитивну рецензію із зауваженнями: 1. Відсутність практичних прикладів застосування пропозицій. У роботі запропоновано низку обґрунтованих рекомендацій щодо удосконалення адміністративно-правового регулювання, проте ці пропозиції не супроводжуються аналізом

конкретних прикладів або сценаріїв їх можливої імплементації в існуючі адміністративні процедури. 2. Невизначеність меж адміністративно-правового статусу почесного консула. Попри структурування цього статусу, у роботі не розмежовано, які саме повноваження реалізуються як публічно-правові, а які на підставі делегованих функцій або фактичних домовленостей між державами. 3. Нерозкритість проблематики відповідальності почесних консулів. У дисертації заявлено про необхідність унормування прав, обов'язків і відповідальності, проте саме питання юридичної відповідальності почесних консулів за порушення адміністративно-правових норм опрацьовано побіжно та без глибокого аналізу форм, меж та процедур притягнення. 4. Узагальненість висновків щодо взаємодії з органами влади. Висвітлюючи тему взаємодії почесних консулів з суб'єктами публічної адміністрації, автор обмежується загальними формулюваннями (наприклад, «потребує координації», «доцільне залучення»), не конкретизуючи процедурну чи нормативну складову такої взаємодії на регіональному рівні.

Загальна оцінка роботи і висновок. Дисертаційне дослідження Хачатряна Артура Арменовича «Адміністративно-правові засади організації та функціонування інституту почесних консулів іноземних держав в Україні» є самостійною, актуальною, завершеною та цілісною науковою працею.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, що містить науково-обґрунтовані теоретичні та практичні результати досліджень, характеризується єдністю змісту, точністю викладення матеріалу та свідчить про особистий внесок автора в науку.

Дисертація виконана державною мовою. За кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях дисертація на тему «Адміністративно-правові засади організації та функціонування інституту почесних консулів іноземних держав в Україні» відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, в редакції від 19 травня 2023 року № 502), а її автор, Хачатрян Артур Арменович, заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Результати голосування:

«За» – 5 членів ради

«Проти» - немає

«Утримались» - немає

На підставі прилюдного захисту, результатів відкритого голосування

спеціалізована вчена рада Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка присуджує **Хачатрянну Артуру Арменовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 – Право.

Голова спеціалізованої
вченої ради

Андрій МАНЖУЛА